

Міністерство охорони здоров'я України

Лисичанське державне медичне училище

Сучасне національно-патріотичне виховання молоді.

М. Лисичанськ

2016р.

Укладач *Сергеева С.М.* – методист Лисичанського державного медичного училища.

Зміст :

1. Особливості сучасного національно-патріотичного виховання молоді.....	3
2. Схема «Шляхи досягнення та реалізації мети патріотичного виховання.....	6
3. Складові частини патріотичного виховання. Схема «Модель патріота».....	7
4. Зарубіжний досвіт	8
5. Патріотичне виховання в Україні.....	9
6. Структура патріотичного виховання.....	10
7. Інноваційні прийоми та хмарні технології при проведенні виховної роботи.....	12
8. Висновки	17
9. Література.....	18
10. Пам'ятка молодого громадянина України.....	19

Особливості сучасного національно-патріотичного виховання молоді.

*Патріотизм – це, образно кажучи,
сплав почуття й думки,
осягнення святині - Батьківщини – не тільки
розумом, а й передусім серцем...
Патріотизм починається з любові до людини.
Патріотизм починається з колиски
Василь Сухомлинський*

Патріотизм (від гр. *patriotes* — батьківщина) — любов до своєї батьківщини, відданість своєму народу, гордість за свій народ, прагнення захистити його надбання, продовжити примноження його загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей.

Сьогодні Україна проживає один із найсупотрішх періодів становлення та розвитку. Відбувається випробовування народу на стійкість, мужність, порядність. Саме в такі періоди загартовується сила і дух нації, викристалізовуються її цінності, торується нелегкий шлях до суверенності. На жаль, людина не народжується з почуттям самоусвідомлення себе громадянином і патріотом власної держави. Вона повинна пройти складний шлях розвитку, набути досвіду, стати носієм ціннісних пріоритетів. На думку К. Ушинського, *найбільшою вартістю людської душі є почуття національного*, а ще він стверджував, що *«в душі людини риса національності корениться глибше за всі інші»*.

За сучасних умов національне виховання дітей і молоді набуло гостроти і особливої актуальності. Свідченням цього є **низка нормативно-правових документів:**

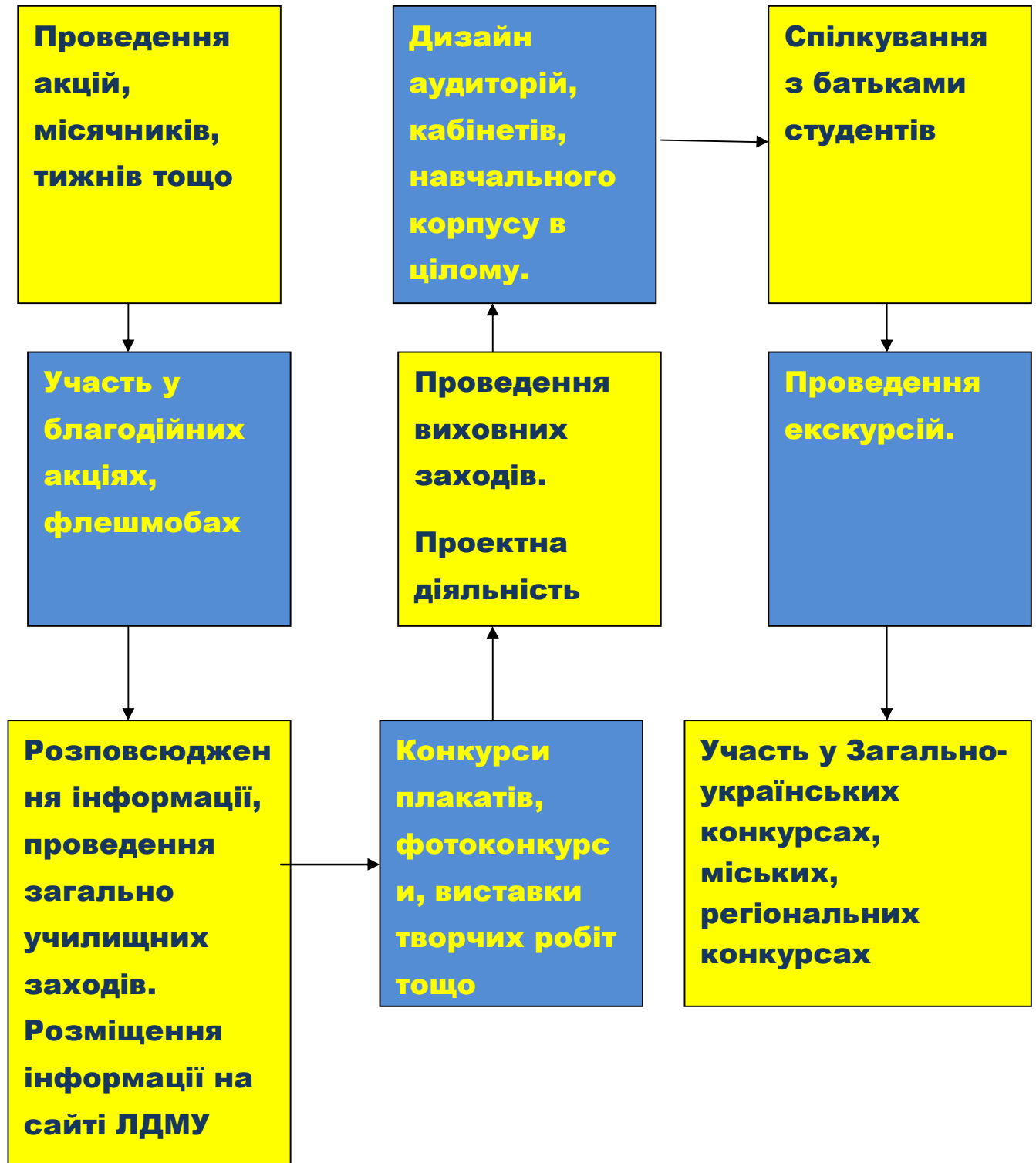
- Проект Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (травень 2015 р.)
- Указ Президента України від 13.10.2015 № 580/2015. «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 -2020рр»
 - Указ Президента України від 13.11.2014 № 872 "Про День Гідності та Свободи";
 - Указ Президента України від 13.11.2014 № 871 "Про День Соборності України";
 - Указ Президента України від 14.10.2014 № 806 "Про День захисника України";
 - Указ Президента України від 24.09.2014 № 744 "Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності";
 - Стратегія державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, затверджена Указом Президента України від 24 березня 2012 року № 212;
 - Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, схвалена Указом Президента України від 25 жовтня 2002 року № 948;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2009 № 41 "Про затвердження Державної цільової соціальної програми "Молодь України" на 2009 – 2015 роки";
 - Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.09.2009 № 1494 "Про затвердження Плану заходів щодо підвищення рівня патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом проведення на постійній основі тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини";
 - Доручення Кабінету Міністрів України від 05.05.2009 № 22966/1/1-09 та План організації виконання положень Указу Президента України від 27.04.2009 № 272 "Про проведення Всеукраїнської молодіжної акції «Пам'ятати. Відродити. Зберегти»;
 - Концепція національно-патріотичного виховання молоді, затверджена наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 [№ 3754/981/538/49](#);
 - наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 [№ 1232](#) "Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді";
 - наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 [№ 1243](#) "Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України";

- наказ Міністерства освіти і науки України від 07.09.2000 № 439 "Про затвердження Рекомендацій щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України";
- лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2014 [№ 1/9-412](#) "Про проведення Уроків мужності";
- лист Міністерства освіти і науки України від 25.07.2014 № 1/9-376 "Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році";
- лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 09.08.2012 [№ 1/9-557](#) "Про методичні рекомендації з громадянської освіти та виховання у навчальних закладах у 2012/2013 навчальному році";
- лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 27.07.12 [№ 1/9-530](#) "Щодо виховання сучасного громадянина в полікультурному середовищі засобами позакласної роботи".
- Проект Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (травень 2015 р.).

Метою патріотичного виховання є: формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків. Головною складовою патріотичного виховання є формування у молоді любові до рідної країни, що здійснюється, в першу чергу сім'єю, безпосереднім соціальним оточенням через передавання певних культурних традицій, звичаїв, обрядів, вірувань. Патріотичне виховання своєю метою ставить прищеплення дітям віри в українську ідею.

**Шляхи досягнення та реалізації мети
патріотичного виховання розміщені на схемі:**

Складові частини патріотичного виховання:

Модель патріота

Зарубіжний досвід.

У зарубіжних країнах патріотичне вихованню є достатньо важливим чинником гуманітарної політики держави. Там значну увагу приділяють **факторам, які впливають на відчуття патріотизму: мові, державним символам, національній аудіо-відео та друкованій продукції, національним героям, національним подіям, нормам поведінки керівництва країни, культурі та звичаям народу, системі державної пропаганди.**

Наприклад у США для пропаганди дуже активно використовують державний прапор. У Франції та Німеччині законодавство жорстко регламентує використання іноземних мов та аудіо-візуальної продукції на іноземній мові. В Данії виписані етичні стандарти суспільства. В багатьох країнах живуть по заповідях з Біблії та Корану. У Китаї, активно просувається жорстка державна пропаганда патріотичних заходів.

Сусідні країни, зокрема Польща, мають значні напрацювання у сфері патріотичного виховання населення. Так польським урядом розроблена і реалізується програма, яка має назву «Патріотизм завтрашнього дня». Відповідно до неї у різних містах Польщі місцева влада влаштовує дні національного прапора. У агітаційних роликах на телебаченні та на радіо лунають пісні, які обіцяють, що Польща перетвориться на державу, що базуватиметься на принципах верховенства права, солідарності та справедливості. Програма спрямована здебільшого на молодих людей, яких закликають залишатися на Батьківщині і будувати тут своє майбутнє. Патріотичне виховання у Польщі розпочинається з дошкільного віку. Дітей ще з садочка вчать, як виглядає прапор, вчать національного польського гімну, виховують у них локальний патріотизм. Дошкільнят водять по музеях рідного міста, показують пам'ятники, знайомлять з місцевими героями, з місцевими традиціями. Дитину вчать розуміти, ким вона є, пізніше її почуття патріотизму розширюється до містечка, згодом до воєводства, і врешті – до держави загалом.

Патріотичне виховання в Україні

Основними державними інституціями, що забезпечують питання формування і реалізації державної політики у сфері патріотичного виховання молоді є Міністерство освіти та науки, Міністерство молоді та спорту, Міністерство оборони, Міністерство культури, Український інститут національної пам'яті, Інститут проблем виховання Академії педагогічних наук України та інші.

Значну роботу по реалізації патріотичного виховання молоді проводить Міністерство освіти та науки. В Національній доктрині розвитку освіти (затверджена Указом Президента №347 від 17.04.2002) зазначається, що національне виховання є одним із головних пріоритетів, органічною складовою освіти. Його **основна мета – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємовідносин**. Одним із шляхів забезпечення патріотичного виховання в навчальних закладах є створення відповідних навчальних програм з предметів гуманітарного циклу (Історія, Людина і світ), які б відображали основні етапи становлення української державності та висвітлювали життя та діяльність видатних українських діячів. Особлива увага приділяється викладанню історичних дисциплін, так як саме через них здійснюється конструювання національного історичного наративу через докорінне оновлення поглядів на минуле України та звільнення його від стереотипів та міфів радянсько-імперської доби. В Державному стандарті базової і середньої освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України N24 від 14 січня 2004 р., зазначається: *«Викладання історичних дисциплін спрямоване на виховання в особистості рис патріота України, активного компетентного громадянина, людини з гуманістичними і демократичними цінностями»*

За роки незалежності видано 3,5 тис. назв навчально-методичної літератури з історії України, що є значним позитивним досягненням. Хоча якісне наповнення підручників з історії України не завжди відповідає високим навчальним та виховним вимогам. Зокрема за підсумками Робочої наради з моніторингу підручників історії України для середніх шкіл було зазначено, що підручники «не відповідають ні державному стандарту, ні сучасному стану історичної науки, ні потребам суспільства»

Дуже важливо, щоб в підручниках історії для молоді акцентувалася увага не стільки на трагічних сторінках української історії, скільки **відображалось героїчне минуло українського народу**, визначні перемоги українського війська (*спільна перемога литовсько-польсько-українського війська над московським військом під Оршею (1514 року), перемоги Б. Хмельницького під Жовтими водами, Пилявцями, Корсунем, Батогом, перемога українських січових стрільців на горі Маківка (1915 рік), героїчний захист української державності (1917 -1920 роки), визвольна боротьба воїнів ОУН-УПА., інше),*

висвітлювалася тривала традиція державотворення (Київська Русь – Козацькі національно-визвольні змагання – боротьба за незалежність на початку 20 століття – героїчна боротьба ОУН-УПА – отримання незалежності (1991 року), *героїчний подвиг Небесної сотні та воїнів АТО*.

Структура патріотичного виховання складається з таких складових:

До патріотичних переконань належать:

- визнання визначальної ролі народу й Батьківщини в житті людини;
- визнання здатності українського народу побудувати власну державу й навести у ній порядок;
- віра у майбутнє України та українського народу;
- віра у незламність, силу, стійкість, міць та справедливість держави;
- віра у невичерпні сили, талант, неповторність, працьовитість українського народу.

Національна свідомість включає:

- любов до України, історичного й самобутнього образу свого народу;
- віру у духовну силу народу та його призначення;
- силу волі й відповідальність за те, щоб народ України посів почесне місце у цивілізованому світі;
- систему вчинків, що є наслідком любові до Батьківщини;
- уміння осмислювати історію, культуру, мистецтво, цінності, мораль, звичаї, обряди, символіку свого народу;

Патріотична діяльність включає:

- усвідомлення глибокого зв'язку з народом, участь у його справах, турбота про його благо;
- збереження та примноження культури, традицій, звичаїв, обрядів рідної країни;
- знання символів своєї Батьківщини;
- діяльність, спрямовану на утвердження державності свого народу, зміцнення своєї держави та готовність її відстоювати;
- знання історії свого роду, народу, прихильність до рідних місць;
- сумлінне виконання своїх обов'язків у навчанні, вміння творчо працювати.

До основних завдань патріотичного виховання належать:

- формування любові до рідного краю;
- формування духовно-моральних взаємин;
- формування любові до культурного спадку свого народу;
- виховання любові, поваги до своїх національних особливостей;
- почуття власної гідності як представників свого народу;
- толерантне ставлення до представників інших національностей, до ровесників, батьків, сусідів, інших людей.

Інноваційні прийоми та хмарні технології при проведенні виховної роботи

Хто осягає нове, плекаючи старе, той може бути вчителем

Конфуцій

Сучасний класний керівник – лідер нової формації, людина компетентна, відповідальна, здатна мислити неординарно та приймати нестандартні рішення.

Це нитка, яка зв'язує в одне ціле студента, викладача-предметника, батьків, громадськість.

Освіта має на меті підготувати молодих людей до життя у відкритому демократичному, культурному, гуманному і громадянському суспільстві, виховати особистість. Забезпечити їх не тільки знаннями та навичками, а й надати соціальну підготовку і сприяти моральному та емоційному розвитку, розвитку громадянина, належить саме викладачу, захиснику національних і державних інтересів.

У педагогічній спільноті активно обговорюється питання, як можна використати Інтернет - технології, щоб забезпечити високоякісну освіту та виховання і дати шанс на краще життя.

Ми наголошуємо, що програмне забезпечення удосконалюється та оновлюється практично щодня і будь-який загальноосвітній навчальний заклад, навряд чи, зможе змінювати свою комп'ютерну техніку та програмне забезпечення відповідно до мінливих тенденцій розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Такі технології як веб, віртуальні, хмарні радикальним чином змінюють навчальні заклади, навчально-виховний процес, природу освіти та її доступність. Як показує досвід розвинених зарубіжних країн, відмінним рішенням вищеописаних проблем є розбудова інноваційної школи на засадах упровадження «хмарних технологій» у навчально-виховний процес. Останнім часом масштаби впровадження хмарних технологій стрімко зростають. **У галузі освіти відбувається справжня революція** Тепер, щоб вчитися, викладачу не обов'язково стояти біля дошки.

Вчитися можна скрізь: у приміщенні та на відкритій місцевості, під деревом, на борту морського чи повітряного судна.

Для цього потрібно лише підключитися до мережі Інтернет.

Ми стаємо свідками швидкого впровадження хмарних технологій у системі освіти та розбудови єдиного інформаційного простору.

Приклади використання хмарних технологій у навчальному закладі:

- використання *Web-додатків*;
- *електронні журнали і щоденники*;
- *он-лайн сервіси для навчального процесу, спілкування, тестування*;
- *системи дистанційного навчання, бібліотека, медіатека*;
- *сховища файлів, спільний доступ; спільна робота*;
- *відео конференції*;
- *електронна пошта*.

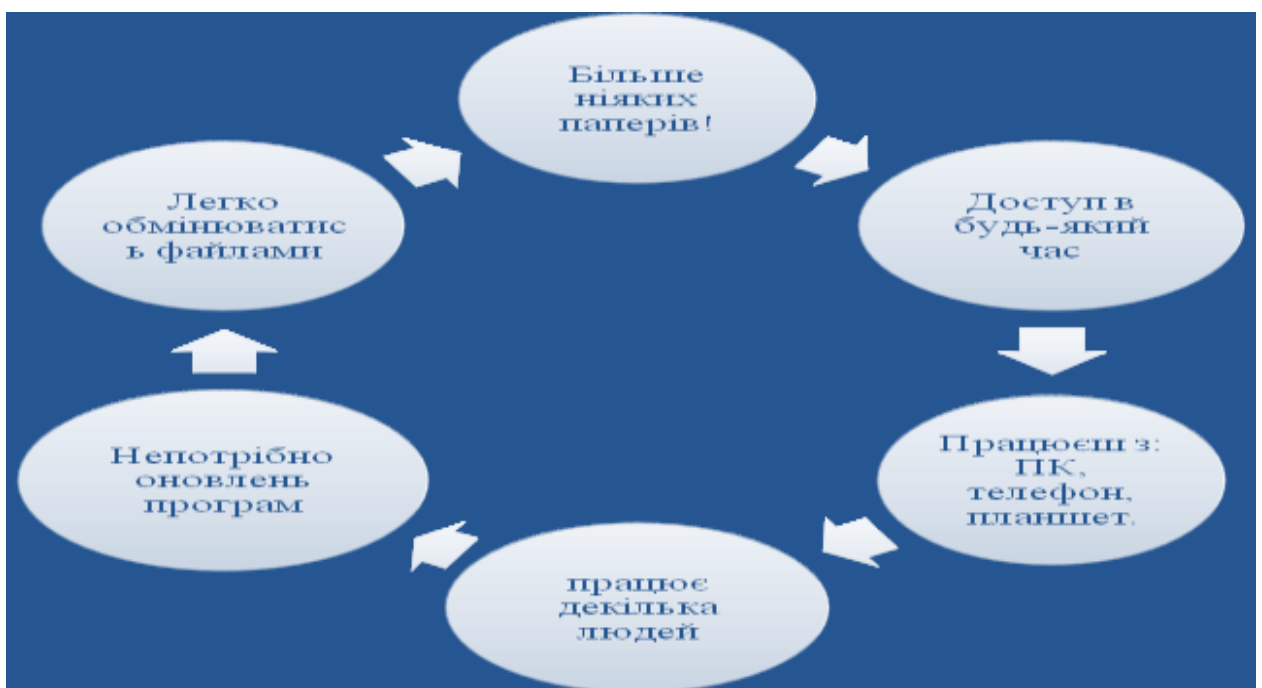
Основні переваги, які можуть дати хмарні технології, очевидні:

- економія засобів на придбання програмного забезпечення;
- зниження потреби в спеціалізованих приміщеннях;
- виконання багатьох видів навчальної роботи;
- антивірусна, антихакерська безпека, відкритість освітнього середовища для викладачів

Крім того, дані технології надають змогу для покращення роботи класним керівникам при вихованні майбутнього громадянина України.

Тому необхідно модернізувати свою роботу, озброїтись сучасними комунікаційними технологіями, адже змінюється не тільки суспільство, а й роль самого викладача, його підхід до виховання.

Причини, чому хмарні технології корисні у навчанні та вихованні:

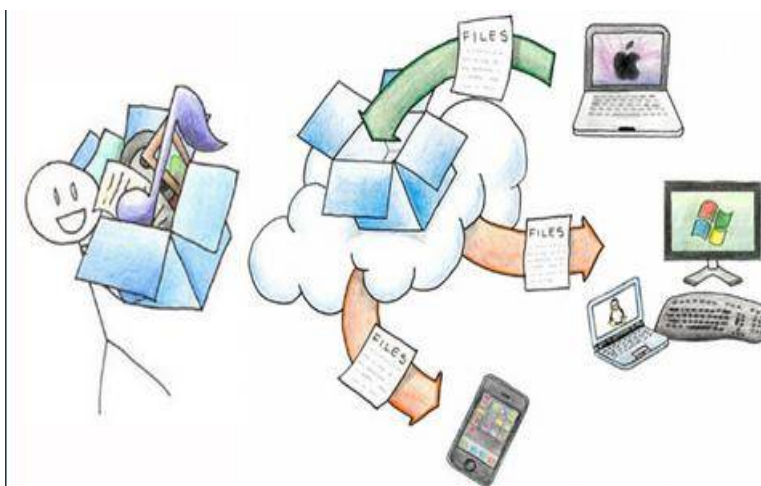
Сучасні інформаційні технології - це не просто нова техніка, що дозволяє підвищити, поліпшити, зацікавити. **Це можливість змінити форми і стиль взаємодії студента та викладача й ефективно домагатися основних результатів навчання і виховання.**

Тому не дивно, що сьогодні ми починаємо заповнювати блогами віртуальний простір. Адже блог – це ще одна можливість для навчання.

Наявність блогу – ознака того, що викладач йде в ногу з часом.

Мета створення блогів:

- забезпечити ознайомлення викладачів з інформаційно–комунікаційними технологіями;
- формувати інформаційну культуру, виховувати студентів, здатних до життя в інформаційному суспільстві;
- поповнювати інформаційно – навчальне середовище матеріалами для обміну педагогічним досвідом, методичними розробками, програмами, електронними навчальними матеріалами;
- створити коло спілкування: батьки – студенти – викладач;
- представлення власного педагогічного досвіду;
- популяризація професії;
- залучення студентської молоді до активної участі в житті групи, училища та країни;
- зацікавити студентів у використанні сучасних методів навчання;
- виховувати повагу до традицій навчального закладу, рідного краю.

Основні функції блогів:

- ✓ Блог – це офіційне представлення події навчального закладу в Інтернеті, яке може містити найрізноманітнішу інформацію.
- ✓ Блог – це засіб організації навчально-виховного процесу в умовах Інтернету.
- ✓ Блог – це засіб відображення основних напрямків масово-виховної роботи зі студентами та батьками.
- ✓ Блог – це засіб відображення щоденної роботи викладача та студентів.
- ✓ Блог – засіб спілкування студентів, викладачів.

Враховуючи інформаційні потреби у суспільстві та сучасних студентів, нами були створені сторінки в соціальній мережі «В Контакте», де оперативно висвітлюються всі виховні заходи, що проводяться в Лисичанському державному медичному училищі. Така інформація з'являється також на офіційному сайті ЛДМУ. Ряд викладачів Лисичанського державного медичного училища вже мають власні блоги та активно наповнюють їх інформацією, більшість викладачів ведуть підготовчу роботу і, сподіваємося, у найближчий час створять свої блоги.

Використання ІКТ сприяє тому,що за короткий час особистість спроможна засвоїти та переробити великий обсяг інформації. Саме тому, на нашу думку, наочне подання інформації має велике значення під час усіх етапів виховання!

ВИСНОВКИ

Удосконалення процесу виховання – одне з важливих завдань сучасної освіти.

Кожний викладач має право обрати свій шлях до серця студентів, методи, які підходять саме йому, і має обов'язок – виховати і навчити молодь. Єдиного рецепту, який підійшов би кожному студенту, не існує. Існують методи, напрямки, рекомендації, а ми повинні серцем відчувати той єдиний правильний шлях, який потрібно застосувати саме в цій групі, саме до цього студента.

Ми і зараз в пошуках нових, більш ефективних методів роботи. Джерелом і поштовхом для виникнення власних ідей та думок є, в першу чергу, вивчення досвіду колег, знайомство з методичними розробками вчителів як України, так і колег ближнього та далекого зарубіжжя.

Без почуття патріотизму, як своєрідного кодексу моральних принципів, історичної пам'яті та ідейно світоглядних принципів, що передбачають всезагальну відданість окремій історичній спільноті, важко уявити процес формування системи, здатної забезпечити свободу, рівність та громадянську гідність. Без любові до своєї Батьківщини, без утвердження патріотичної свідомості, ідеї нації як політичної спільноти, об'єднаної історичною долею, державною мовою, без визнання гідності людини й цінності людської особистості як ключового елемента права, без продукування та культивування ціннісних орієнтацій годі сподіватися на динамічну трансформацію української патріотичної молоді в суспільстві.

Виходячи з цього, основна ідея патріотичного виховання полягає у мотивації громадянської активності молодого покоління, що є запорукою небайдужості як сьогоdnішнього, так і прийдешніх поколінь громадян.

Найкращою мотивацією до безкорисної суспільної праці є почуття гордості за свою державу, співпереживання за минуле, співпричетність до творення її сьогодення та майбутнього. Саме тому патріотичне виховання молоді є одним із найголовніших виховних напрямків роботи викладача. Одним словом, саме ми маємо підготувати молодь до непростого дорослого життя.

Література:

1. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа), затверджена постановою Колегії МОН України та Президією АПН України № 12/5-2 від 22.11.2001 р.
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді, затверджена наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 № 3754/981/538/49;
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 "Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді";
4. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 "Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України";
5. Методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2014/2015 навчальному році (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 27.11.2014 № 1/9-614)
6. Кротна С.М. Майстерня патріотичного виховання. - Вінниця, 2015р. – 49с.
7. Хмарні технології в освіті : матеріали Всеукраїнського науково-методичного Інтернет-семінару (Кривий Ріг – Київ – Черкаси – Харків, 21 грудня 2012 р.). – Кривий Ріг : Видавничий відділ КМІ, 2012. – 173 с.
8. Електронний ресурс:
Пам'ятка молодого громадянина України:
http://phm-school3.edukit.kiev.ua/nacionaljno-patriotichne_vihova
Модель патріота
http://lyubymivka.edukit.kherson.ua/vihovyemo_patriota/

Пам'ятка молодого громадянина України.

ПАМ'ЯТКА МОЛОДОГО ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

1. Де б ти не був, з ким би ти не зустрічався, щоб не робив - пам'ятай, що ти вільний громадянин вільної держави України. Для її зміцнення і розвитку повинен кожним своїм кроком, словом і поглядом сприяти злагоді, порозумінню і розквіту своєї землі й народу.

2. Повсякчас сприймай відродження духовних цінностей народу, постійно набувай ґрунтовних знань зі своєї історії, культури, традицій.

3. У себе та в своїх близьких постійно виховуй такі риси як патріотизм, чесність, мужність, терпимість до недоліків товариша, наполегливість у їх усуненні, що вестиме до зближення, об'єднання людей, розвитку почуття родинності.

4. Чесно і добросовісно трудись на благо зміцнення державності України.

5. Пам'ятай дні великих змагань за нашу соборність. Будь завжди готовим стати на захист цілісності української держави, її кордонів і народу, відчуй гордість від того, що ти є спадкоємцем боротьби за справу Володимирів тризуба і синьо-жовтого знамена.

6. Засуджуй байдужість, зраду державних інтересів України.

7. Завжди дбайливо стався до державного і приватного майна, охороняй екологічне середовище, раціонально використовуй природні ресурси.

8. Серцем відчуй єдність з державою, яка про тебе піклується і яку ти зміцнюєш.

9. У своєму житті дотримуйся загальноприйнятих християнських заповідей, які складають основу духовності української нації.